

บทที่ ๖

บทสรุป

ในการเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องรัฐสภาไทย: วิเคราะห์เปรียบเทียบภูมิหลังของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๑๖ กับสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน พุทธศักราช ๒๕๑๙ นี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับชีวประวัติของสมาชิกทั้งสองสภานี้ เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบภูมิหลังทางด้านเพศ ถิ่นกำเนิด ถิ่นที่อยู่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับยศ และประสบการณ์ทางการเมือง โดยการสำรวจจากเอกสารและแบบกรอกประวัติของสมาชิก จากนั้นจึงได้พิจารณาวิเคราะห์ตีความ และรวบรวมความสำหรับเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

จากที่ได้ศึกษามาทั้งหมด หอจะสรุปได้ว่า คำว่า "สภา" เริ่มมีมาตั้งแต่รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่สภานในสมัยนั้นมีฐานะเพียงเป็นที่ปรึกษาการแผ่นดินของพระมหากษัตริย์เท่านั้น ไม่ได้เป็นสภาที่เป็นตัวแทนของปวงชนตามความหมายที่แท้จริงของสภาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย การปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีรัฐสภาของไทย เริ่มต้นครั้งแรกภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อมีพุทธศักราช ๒๔๗๕ โดย "คณะราษฎร" ซึ่งเป็นคณะก่อการยึดอำนาจการปกครองจากพระมหากษัตริย์สมัยนั้น ได้ให้กำเนิด "สภาผู้แทนราษฎร" ขึ้นเป็นครั้งแรก แต่ตลอดระยะเวลา ๔๔ ปีของการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของไทย การปกครองในระบบรัฐสภาของไทยต้องประสบกับอุปสรรคเรื่องการปฏิวัติรัฐประหารอยู่บ่อย ๆ รัฐธรรมนูญถูกยกเลิกแล้วก็ถูกร่างขึ้นมาใหม่ ในขณะที่เดียวกันระบบรัฐสภาก็มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและสถานการณ์ทางการเมือง ที่ถูกกล่าวอ้างอยู่เสมอด้วย

รัฐสภาที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ของไทย มีทั้งระบบสภาเดี่ยวและระบบสองสภา องค์ประกอบของรัฐสภาเกี่ยวกับตัวสมาชิกก็จะมีทั้งประเภทที่มาจาก การเลือกตั้งและการแต่งตั้ง แต่ภายใต้ระบบสองสภา รัฐสภาจะประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งสภาหนึ่ง และมาจากการแต่งตั้งอีกสภาหนึ่ง ยกเว้นพฤษสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๔๔ ซึ่งบัญญัติให้สมาชิกพฤษสภามาจากการเลือกตั้งทางอ้อม เป็นที่น่าสังเกตว่า ช่วงสมัยใดที่รัฐสภาเป็นระบบสภาเดี่ยว สมาชิกจะมาจากการแต่งตั้งเสมอ สมาชิกรัฐสภาภายใต้ระบบสภาเดี่ยวซึ่งมาจากการแต่งตั้งนี้ จะมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน อาทิ

เช่น ผู้แทนประเภทที่สอง สมาชิกชั่วคราว สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และ สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน อย่างไรก็ตามองค์ประกอบเกี่ยวกับสมาชิกรัฐสภาที่เกี่ยวกับฐานะของ สมาชิกนั้น ได้มีการปรับปรุงแก้ไขอยู่เรื่อยมา โดยเฉพาะเรื่องเอกสิทธิ์และเงินเดือนของสมาชิก ได้มีการปรับปรุงให้ดีขึ้นตามสถานการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจ ทำให้ศักดิ์ศรีของสมาชิกรัฐสภาดีขึ้น

จากการศึกษาภูมิหลังของสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งแล้วจะพบว่า การเลือกตั้งครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๔๗๖ ถึงการเลือกตั้งครั้งที่ ๑๓ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๔๙๔ ส่วนใหญ่ของผู้ได้รับเลือกตั้งทุกครั้งจะเป็นเพศชาย ในการเลือกตั้งบางครั้งเพศหญิงไม่ได้รับเลือกเลย อย่างไรก็ตาม มีแนวโน้มในการเลือกเพศหญิงมากขึ้นในระยะหลัง การพิจารณาถิ่นกำเนิดและถิ่นที่อยู่เพื่อจะทราบว่า สมาชิกเป็นตัวแทนของท้องถิ่นมากน้อยเพียงใดนั้น ไม่มีปัญหาเพราะกฎหมายรัฐธรรมนูญก็ดี กฎหมายเลือกตั้งก็ดี ได้ให้ออกโอกาสการเป็นตัวแทนท้องถิ่นที่ยุติธรรมทั่วทุกภาค ซึ่งถือเกณฑ์ราษฎรที่มีอยู่ของแต่ละภาคนั่นเอง ในด้านอายุ ผู้ได้รับเลือกตั้งแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยกลางคน คือช่วงอายุระหว่าง ๓๕-๔๕ ปี ด้านการศึกษาส่วนใหญ่ของผู้ได้รับเลือกตั้งทุกครั้งมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ส่วนระดับมัธยมศึกษาต้น ระดับอนุศึกษามีแนวโน้มมากขึ้น ลักษณะอาชีพของสมาชิกจากการเลือกตั้งในระยะแรก อาชีพข้าราชการบำนาญ ข้าราชการประจำ ทนายความ และธุรกิจการค้า ได้รับเลือกในระดับไล่เลี่ยกัน แต่ระยะต่อมา ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพ ๓ อาชีพคือ ธุรกิจการค้า ทนายความ ข้าราชการประจำ แต่แนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ คืออาชีพธุรกิจการค้า เกี่ยวกับประสบการณ์ทางการเมือง ส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์ทางการเมืองระดับท้องถิ่นมาแล้ว สำหรับภูมิหลังของสมาชิกที่มาจากการแต่งตั้งนั้น ตั้งแต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชั่วคราว ๗๐ นาย ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาจนถึงสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๔๙๔ ไม่มีเพศหญิงได้รับแต่งตั้งเลย แต่ในระยะหลัง ๆ เพศหญิงได้รับแต่งตั้งปะปนเข้าไปบ้าง ซึ่งแสดงให้เห็นการยอมรับในสิทธิ ความรู้ความสามารถของเพศหญิงมากขึ้น สมาชิกแต่งตั้งเกือบทุกสมัยจะมีถิ่นกำเนิด และถิ่นที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เพราะส่วนใหญ่จะทำงานเป็นข้าราชการอยู่ในส่วนกลาง การเป็นตัวแทนของท้องถิ่นจึงมีน้อยมาก ทางด้านอายุ สมาชิกแต่งตั้งส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยอาวุโส คือช่วงอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป จนถึงวัยอายุสูงมาก เหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะผู้ที่ได้รับแต่งตั้งจะเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ระดับสูง ด้านการศึกษาส่วนใหญ่จะผ่านการศึกษาระดับปริญญาตรีมาแล้ว จนถึงระดับปริญญาเอก ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า สมาชิกแต่งตั้งทุกชุด จะประกอบด้วยสมาชิกที่มีคุณวุฒิมาก และส่วนใหญ่จะจบจากโรงเรียนนายร้อยทหาร-ตำรวจ ซึ่งมีฐานะเทียบเท่าปริญญาตรี

ลักษณะการประกอบอาชีพสมาชิกแต่งตั้งทุกสมัยจะเป็นข้าราชการประจำเสียส่วนมาก ที่เป็นทหาร-ตำรวจ จะอยู่ในระดับผู้บังคับบัญชาคุมกำลังพลและกำลังอาวุธ ถ้าเป็นพลเรือนจะอยู่ระดับตำแหน่งอธิบดีถึงปลัดกระทรวง พิจารณาระดับยศแล้ว สมัยเริ่มแรกสมาชิกแต่งตั้งจะเป็นผู้มีศรัทธาบรรดาศักดิ์ชั้นเจ้าพระยา พระยา พระ หลวง ขุน ตลอดจนเชื้อพระวงศ์ ต่อมาจะแต่งตั้งทหาร-ตำรวจ เป็นสมาชิกรัฐสภามากขึ้น เพราะเป็นยุคทหารเรื่องอำนาจ ส่วนใหญ่ของสมาชิกแต่งตั้งจะมีระดับนายพลตรี พลโท และสมาชิกแต่งตั้งส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ทางการเมืองมาก่อนเลย

เป็นที่น่าสังเกตว่า นับตั้งแต่การปฏิวัติรัฐประหาร เมื่อปี ๒๔๙๐ เป็นต้นมา สมาชิกจากการแต่งตั้งจะเป็นข้าราชการทหารตำรวจชั้นผู้บังคับบัญชาคุมกำลังพลและกำลังอาวุธ และข้าราชการพลเรือนที่เป็นสมัครพรรคพวกของคณะทหาร การให้ข้าราชการประจำเป็นสมาชิกรัฐสภาโดยวิธีการแต่งตั้งเช่นนี้ เป็นการครอบงำฝ่ายนิติบัญญัติโดยฝ่ายบริหาร เพื่อให้ดูประหนึ่งว่า การกระทำของฝ่ายบริหารมีความชอบธรรมและถูกต้องตามกฎหมาย การที่รัฐสภามีจุดกำเนิดมาจากการบันดาลของเบื้องบน โดยปราศจากความต้องการและยินยอมของประชาชนเช่นนี้ เป็นเหตุให้รัฐสภาต้องประสบกับความอ่อนแอและอยู่ภายใต้อิทธิพลของฝ่ายบริหารตลอดมา ประชาชนส่วนมากเกิดความเข้าใจระบบรัฐสภาผิดไปจากความเป็นจริง และรัฐสภาถูกมองด้วยสายตาที่ขาดความเชื่อมั่นและเชื่อถืออีกด้วย

จากเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ กับ เหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ซึ่งผลักดันให้เกิดสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๑๖ และสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน พุทธศักราช ๒๕๑๙ ขึ้น จึงทำให้องค์ประกอบด้านตัวสมาชิกของสภาทั้งสองนี้แตกต่างกัน และจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบภูมิหลังของสภานิติบัญญัติแห่งชาติกับสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินพบว่า

๑. ภูมิหลังด้านเพศ :- สมาชิกส่วนใหญ่ของทั้งสองสภาเป็นเพศชายมีจำนวน ๙๔% เท่ากัน ขณะเดียวกันทั้งสองสภาก็มีเพศหญิงจำนวน ๕% เท่ากัน

๒. ภูมิหลังด้านถิ่นกำเนิด :- สมาชิกส่วนใหญ่ของทั้งสองสภามีถิ่นกำเนิดในเขตต่างจังหวัดมีจำนวน ๕๗% เท่ากัน และมีถิ่นกำเนิดในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน ๓๒% เท่ากันเช่นกัน พิจารณาเฉพาะเขตต่างจังหวัด สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกที่มีถิ่นกำเนิด

ในเขตต่างจังหวัด เฉลี่ยทั้ง ๖ ภาค จะอยู่ระหว่าง ๗.๓๖% ถึง ๑๒.๗๑% ในขณะที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เฉลี่ยทั้ง ๖ ภาค ระหว่าง ๗.๔๔% ถึง ๑๑.๔๗% ซึ่งแสดงว่าทั้งสองสภามีสมาชิกที่เป็นตัวแทนท้องถิ่นในด้านของถิ่นกำเนิดไม่แตกต่างกันมากนัก

๓. ภูมิหลังด้านถิ่นที่อยู่ :- ทั้งสองสภามีความคล้ายคลึงกันในแง่ที่ว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีถิ่นที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครมากกว่าเขตต่างจังหวัด แต่มีความแตกต่างกันในด้านจำนวนคือสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีสมาชิกมีถิ่นที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน ๗๖.๕๒% ขณะที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน มีจำนวน ๗๑.๑๘% และสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีสมาชิกมีถิ่นที่อยู่ในเขตต่างจังหวัด จำนวน ๒๓.๐๘% ขณะที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินมีจำนวน ๒๘.๕๒% เมื่อพิจารณาถิ่นที่อยู่เฉพาะเขตต่างจังหวัด สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีถิ่นที่อยู่กระจายในแต่ละภาคระหว่าง ๒.๓๔% (ภาคตะวันตก) ถึง ๕.๘๒% (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ขณะที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน กระจายในแต่ละภาคระหว่าง ๑.๗๖% (ภาคตะวันตก) ถึง ๖.๗๖% (ภาคตะวันออก)

๔. ภูมิหลังด้านอายุ :- สภานิติบัญญัติแห่งชาติสมาชิกมีอายุอยู่ในช่วงอายุระหว่าง ๔๔ - ๕๔ ปี มากที่สุด คือมีจำนวน ๒๔.๐๘% และมีช่วงอายุระหว่าง ๓๕ - ๓๙ ปี จำนวน ๘.๐๓% ซึ่งน้อยที่สุด ขณะที่สมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน สมาชิกมีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง ๕๐ - ๕๔ ปีมากที่สุด คือมีจำนวน ๒๕.๔๘% และมีช่วงอายุระหว่าง ๒๕ - ๒๙ ปีน้อยที่สุด จำนวน ๐.๒๕% ข้อน่าสังเกตภูมิหลังด้านอายุคือ สภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่มีสมาชิกที่มีอายุต่ำกว่า ๓๕ ปีเลย , ทั้งๆ ที่มีสมาชิกสมัชชาแห่งชาติที่มีอายุต่ำกว่า ๓๕ ปี ได้รับคัดเลือกด้วยคะแนนสูงถึง ๓ คน คือ นายชัยอนันต์ สมุทวิช นายสุทธิชัย หยุ่น และนายพรรคชัย บุนปาน ทั้งนี้เพราะรัฐธรรมนูญบัญญัติให้สมาชิกต้องมีอายุ ๓๕ ปีบริบูรณ์

๕. ภูมิหลังด้านการศึกษา :- ระดับการศึกษาของสมาชิกทั้งสองสภามีลักษณะที่คล้ายคลึงกันมาก กล่าวคือสมาชิกของทั้งสองสภาสำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งปริญญาตรี โท และเอก มากที่สุด ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นสภาที่กอร์ปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิมากมายคือ สภานิติบัญญัติแห่งชาติประกอบด้วยสมาชิกที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาถึง ๘๒.๒๘% ขณะที่สภา

ปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน มีจำนวน ๔๑.๗๖% แต่มีข้อที่น่าสังเกตรวมคือ สมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน มีสมาชิกสำเร็จจากโรงเรียนนายร้อยทหาร และตำรวจซึ่งเทียบเท่าปริญญาตรี มากกว่าสมาชิกของสภานิติบัญญัติแห่งชาติถึง ๓๔.๒๗%

๖. ภูมิหลังด้านอาชีพ :- อาชีพส่วนใหญ่ของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นข้าราชการพลเรือน รองลงมาคือครู-อาจารย์ และทหารตามลำดับ ขณะที่สมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินส่วนใหญ่เป็นทหารสังกัดกระทรวงกลาโหมมากที่สุดถึง ๔๑.๑๘% ส่วนการกระจายของสมาชิกตามกลุ่มอาชีพต่างๆ ๑๖ กลุ่ม ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมากกว่าสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

๗. ภูมิหลังด้านระดับยศ :- สมาชิกที่มียศทางทหารและตำรวจของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีจำนวน ๑๗.๗๓% ขณะที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินมีถึง ๕๖.๗๖% ซึ่งมากกว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ๓๘.๐๔% หรือประมาณ ๓ เท่าตัว สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีสมาชิกยศระดับพลโท มากที่สุดคือมีจำนวน ๕.๖๙% ขณะที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินมีสมาชิกยศระดับพลตรีมากที่สุดคือมีจำนวน ๑๔.๐๐%

๘. ภูมิหลังด้านประสบการณ์ทางการเมือง :- สมาชิกของทั้งสองสภามีภูมิหลังด้านประสบการณ์ทางการเมืองที่คล้ายคลึงกันคือ สมาชิกมากกว่าครึ่งไม่เคยมีประสบการณ์ทางการเมืองมาก่อนเลย ไม่ว่าจะในระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น กล่าวคือ สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีจำนวน ๕๕.๕๒% ขณะที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินมีจำนวน ๕๐.๕๙%

นอกจากนี้จากการศึกษาเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ และเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ยังพบว่า สถาบันประมุขอันได้แก่สถาบันพระมหากษัตริย์ และสมเด็จพระพุทธราชของไทย ได้เข้ามามีบทบาททางการเมืองในสภาวะการณ์ที่มีความสับสน วุ่นวาย และเกิดวิกฤติ โดยได้เข้ามาแก้ไขสถานการณ์ทางการเมืองที่ก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินมากมายนั้นให้ยุติลง ดังปรากฏในเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ที่พระมหากษัตริย์ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้สร้างความพอใจแก่ประชาชนทุกฝ่ายเป็นอย่างมาก ที่ได้เห็นผู้นำของตน เป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือรองรับ

ด้วยคุณธรรมสูง และในเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๔ ที่สมเด็จพระยุพราชยุติการชุมนุมของ
 นวพลและลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งเกือบจะถูกสั่งทำเนียบรัฐบาล โดยสถาบันอื่นไม่สามารถแก้ไข
 ปัญหาวิกฤตินั้นได้อย่างฉับพลันทันทีได้

บรรยากาศทางการเมืองหลังเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ กับ เหตุการณ์ ๖ ตุลาคม
 ๒๕๑๔ ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ทำให้ข้อคิดและข้อนำสั่ง เกิดมากมายกล่าวคือ หลังเหตุการณ์ ๑๔
 ตุลาคม ๒๕๑๖ ประชาชนเกิดความตื่นตัวทางการเมืองสูง ประกอบกับปัจจัยเอื้ออำนวยต่อ
 การพัฒนาการเมืองมากมาย ช่วยเสริมสร้างให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งชาติมีอำนาจ
 และมีความเป็นอิสระอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนเลย ทุกคนสำนึกในความรับผิดชอบในฐานะ
 ผู้แทนปวงชนชาวไทย ซึ่งแสดงออกให้เห็นจากบทบาทการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติที่มีคุณค่า
 สำคัญๆ และกระทู้น่าสนใจมากมาย ซึ่งตรงกันข้ามกับบรรยากาศหลัง เหตุการณ์ ๖ ตุลาคม
 ๒๕๑๔ ที่ผลักดันให้การเมืองการปกครองของประเทศหวนกลับเข้าสู่ยุคเผด็จการทางทหารอีก
 ครั้งหนึ่ง สมาชิกรัฐสภาจากการแต่งตั้งของคณะทหารร่วมกับคณะรัฐบาล ภายใต้บทบัญญัติ
 รัฐธรรมนูญเพียง ๒๔ มาตรา ซึ่งคณะที่ปรึกษากฎหมายของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินร่าง
 ขึ้น

แม้ว่าวิธานิพนธ์นี้ ไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะวิเคราะห์ถึงบทบาทของสมาชิกรัฐสภาทั้งสอง
 ก็ตาม แต่ก็ได้เปรียบเทียบอำนาจและหน้าที่ของสมาชิกสภาทั้งสองนี้ไว้ใน ข้อ ๕.๒ ด้วย
 และจากการติดตามดูบทบาทและพฤติกรรมของสมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินประมาณ ๔
 เดือนที่ผ่านมา พอจะเห็นแนวโน้มว่า ระบบรัฐสภาไทยก็คงมีสภาพไม่แตกต่างจากที่หลายๆ มา
 มากนัก หมายความว่า รัฐสภาก็ยังมีฐานะเพียงเป็นสถาบันที่รับทราบ และรับรองการกระทำ
 ของฝ่ายบริหารให้ดูประหนึ่งว่าถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น ทั้งนี้เพราะรัฐธรรมนูญได้ให้อำนาจ
 แก่สมาชิกรัฐสภาที่จะแสดงบทบาทได้เลย นอกจากนี้อำนาจตามมาตรา ๒๑ รัฐธรรมนูญ
 แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๔ นี้ ก็ดูจะสร้างความได้เปรียบของฝ่ายบริหาร
 เหนือกว่าฝ่ายนิติบัญญัติ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงภูมิหลังของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 ชาติ กับสมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันมากเช่นนี้ จึงน่าจะเป็น

ความหวังว่า สมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินจะได้แสดงบทบาท ในการพิจารณาผ่าน ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๔ ซึ่งจะมีการแก้ไขในอนาคตอันใกล้ นี้ โดยการพิจารณาให้หลักประกันสิทธิเสรีภาพแก่ชนชาวไทย และ เปิดโอกาสให้ราษฎรได้ มีส่วนในการบริหารราชการแผ่นดินมากขึ้น ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ด้วย ซึ่ง จะเป็นลักษณะการปฏิบัติหน้าที่อย่างสมศักดิ์ศรี เช่นเดียวกับสมาชิกรัฐสภาแห่งชาติได้กระทำมาแล้ว.
